

fremdeles — disse fem Medlemmer — at de Tilfælde, der kunde blive tilbage, just ikke vilde blive mange, da de Eiendomsbesiddere, der havde Capitaler fra Staten eller offentlige Stiftelser, neppe vilde risikere nogen Opfigelse fra deres Creditors Side, og det saaledes kun vilde blive de Ciere, der havde private Capitaler indestaende i deres Godser, hvis Stilling vilde blive risicabel. Dette er Hovedindholdet af de fem af Landbeoemmissionens Medlemmers Udtalelse om dette Punkt. Commissionens øvrige Medlemmer, altsaa sex, erkjendte vel, at det kunde være vanskeligt at bedømme, hvilken Virkning paa Cierens Pengeforhold til Pantecreditorerne den omspurgte Plans Gjennemførelse vilde have, men, sigte de, ved en Modification i Planen maa det søges opnaaet, at Pantecreditorenes Sikkerhed ikke formindres, og ved en Tilføining, som senere blev foreslaaet, troede de, at dette Hensyn var fleet Fyldest. „Gjennemføres Reformen, saaledes som den her bringes i Forslag“ — sigte de — „vil det være lettere baade at sælge Bøndergods og at faae Laan i samme end for Tiden, og at Reformen skulde føre til Opfigelse fra Pantecreditorenes Side, kunne vi altsaa paa ingen Maade antage. Man kan efter vor Formening neppe være berettiget til at forudsætte, at Pantecreditorerne skulle tage andre Omstændigheder i Betragtning, naar Sikkerheden bevares, og Pantets relative Værdi ikke forringes“. Men saa føiede de til, at det, som de fornemmelig maatte lægge Vægt paa, var, at den tvungne Overgang forudsættes sjældnere at ville komme til Anvendelse, at ved frivillig Overgang de samme Hindringer maatte ryddes tilside, som der her var Tale om, og endelig at det neppe kunde være nogen Tvivl underkastet, at Usikkerheden eller Uvissheden i den nærværende Tilstand skader Crediter meget mere, end en Tvangsforanstaltning som den foreslaaede“. Sluttelig bemærkes, at „den her fremhævede Betænkelighed er i det Hele en saadan, at den kunde træde hindrende tvæen for Reformen i Almindelighed og næsten for alle de af Commissionen dog anbefalede tvungne Reformers i Landboforholdene i særdeleshed“. Dette Fleertal sluttede sig altsaa

til Bangs Udtalelser paa de af mig saaledes anførte Grunde. Det hedder derefter: „Et heller maatte de Modificationer af Pantthaverens oprindelige Ret, som indtraadte ifølge denne Lovens Bestemmelse, kunne berettige dem til at opfige Sjælden tidligere, end de ellers havde villet kunne, og modstridende Bestemmelser i Contracten herom ligeledes ved Lovens sættes ud af Kraft“, og dette er jo netop Indholdet af den Paragraph, jeg har sat ind i mit Forslag. Denne Passus maatte Commissionen med Undtagelse af de nævnte Medlemmer, der ansæe Bestemmelsen for et nødvendigt Led i Ministeriets Plan, fravaade. Saaledes har jeg her anført, hvad jeg ansaae for tjenligt til at oplyse, hvorledes denne Sag dengang betragtedes, og Forholdene ere vel de samme endnu; som Sagen dengang stillede sig, vil den ogsaa stille sig nu. Efter saaledes at have overveiet denne Sag meget nøie, har jeg i mit Lovforslag holdt mig til Bang, men som man vil see, er der flere, som have haft Tvivl i saa Henseende. Derfor er det, som sagt, at jeg er i Tvivl, om man skal stemme for eller imod den af Mindretallet foreslaaede Bestemmelse; jeg drifter mig ikke, idetmindste ikke for Diebliffet, til at raade noget af de ærede Medlemmer enten til det One eller til det Andet.

Krabbe: Man kan gjøre Hensigtsmæssighedsindvendinger mod Forslaget under Nr. 59, men naar man foreslaaer at stemme for det senere Forslag under Nr. 63 om, at Godseieren kan betage den høstfydende Fremmede hans Bud, saa kan man ikke gjøre principielle Indvendinger imod det første Forslag; thi det ene er fuldstændigt ligesaa stridende mod Principet som det andet. Naar den ærede Ordfører i sine Bemærkninger om Forslaget under Nr. 78, der gaaer ud paa, at de fra Tidetcommissær og lignende Godser solgte Gaarde skulle, naar de kjøbes af Besidderen selv, blive i Stamhusets Substant, lod dem, der vare ventige med ham i dette Forslag, vide, at de ved at modsætte sig det, begift en aabenbar Ubillighed mod Godseierne, saa kan jeg ikke Andet end nedlægge den bestemteste Indsigelse derimod. Der er imod dette For-